

Çatalca'da Yaşayan Evli Bireylerin Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık Düzeyleri ve Evlilik Doyumları Arasındaki İlişki

Büşra Girgin¹, Bulat AYTEK ŞİK²

ÖZ

Bu araştırmada, Çatalca'da yaşayan evli bireylerin bağlanma biçimleri, kıskançlık düzeyleri, evlilik doyumları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olup olmadığı ve bu değişkenlerin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, evlenme biçimi ve çocuk sayısı açısından farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 200 kişiden oluşmaktadır (104 kadın- 96 erkek). Araştırma betimsel bir çalışma olup; örneklemi ise kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Araştırmada; Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II), Romantik Kıskançlık Ölçeği (RKÖ) ve Evlilik Doyumu Ölçeği (EDÖ) kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, bağlanma stiline göre evlilik doyumu ve kıskançlık düzeyinin değiştiğini göstermiştir. Demografik değişkenlerden, maddi durum ve eşin eğitim durumunun evlilik doyumu ve bağlanma stili üzerinde etkisinden söz edilmektedir. Regresyon analizleri sonuçları ise evlilikten alınan doyumu yordayıcılarının kaçınan bağlanma ve maddi durum olduğunu gösterirken; kıskançlık tetikleyicilerinin yordayıcıları ise kaçınan bağlanma ve evlilik doyumu olarak bulunmuştur.

***Anahtar Kelimeler:** Bağlanma stilleri, romantik kıskançlık, evlilik doyumu*

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aile Danışmanlığı Anabilim Dalı Başkanlığı,
Sorumlu Yazar: girgin.bus@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik

The relationship between attachment styles, romantic jealousy level and marriage satisfaction of the married individuals living in Catalca

ABSTRACT

The objective of this study is to examine the relationship between the attachment styles, jealousy levels, and marital satisfaction of married individuals living Çatalca, and to determine whether these variables differ depending on gender, age, education level, duration of marriage, type of marriage and number of children or not. The sample of the research consists of 200 married individuals (104 females- 96 males). The research is a descriptive study and the sample of the research was chosen by the convenience sampling method. Experiences in Close Relationships Inventory-II (ECR-II), The Romantic Jealousy Scale and 'Marriage Satisfaction Scale (MSS)' were used in the research. The results show that marital satisfaction and jealousy levels change according to the style of attachment. Demographic variables, financial status and educational status are influential on marriage satisfaction and attachment styles. The results of the regression analyses indicate that the satisfaction predictors of marriage are evasive attachment and financial status whereas the predictors of jealousy triggers were observed to be avoidant attachment and marital satisfaction.

Keywords: *Attachment styles, romantic jealousy, marriage satisfaction.*

Giriş

Evlilik, geçmişten günümüze birçok araştırmanın konusu olmuştur. Alanyazınında evliliğin birçok değişkenle ilişkisine bakılmıştır. Evlilik, genel olarak kadın ve erkeğin toplumsal olarak yasalar önünde birlikte yaşaması olarak tanımlanırken; araştırmacıların çalışmaları sonucu yaptıkları evlilik tanımlarında farklılaşmalar bulunmaktadır.

Sağlıklı bir evlilik ilişkisinin açıklanmasında araştırmacılar farklı kavramlara öncelik verirken, evlilikten alınan doyum ile ilgili pek çok araştırma bulunmaktadır.[1] Evlilik doyumunun çalışılması, bireysel iyi oluşu sağladığı gibi aynı zamanda ailevi iyiliği de sağlamaktadır. Hem birey hem ailedeki iyi oluş, toplumsal yararın da artması açısından önemlidir.[2]

Aile kurumu toplumumuzda kutsal olarak nitelendirilmiştir. Bu nedenle kültürümüzde belirli yaşa gelmiş olan yetişkinlerin evlenip aile kurması yönünde bir beklentileri bulunmaktadır. Kurulan ailelerin devam etmesi de, evlilikteki çatışma ve sorunlarla baş edebilmek ile birlikte, evlilikten aldıkları doyum düzeyi ile ilişkilidir. Bu nedenle evliliklerin sürdürülmesinde doyumun önemli bir rolü bulunmaktadır.[3]

Evlilik doyumunu, kişinin kendi ilişkisindeki ihtiyaçları karşılama algısı ve kendi ilişkisine yönelik değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır. [4,5] Araştırmacılar, evlilik doyumunu ile ilgili pek çok çalışma gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışmalarda evlilik doyumunun psikolojik etmenler, demografik değişkenler, ebeveynlik, bağlanma stilleri, fiziksel sağlık, psikopatoloji, davranış örüntüleri gibi konular ile arasındaki ilişki incelenmiştir.[2]

Evlilikte, evlilik doyumunu üzerine yapılan çokça araştırmalara rastlamakla birlikte; bağlanma biçimleri de sıklıkla ele alınmaktadır. Bağlanma biçimlerinin, çocukluk yıllarda geliştiği ve yetişkinlik yaşamında da önemli rol oynadığını öne süren birçok çalışma bulunmaktadır. Bağlanma kuramına göre, bağlanma doğumdan mezara kadar olan bir süreçtir. Bu süreçte bireyin geliştirmiş olduğu bağlanma biçimi; yetişkinlik hayatında, ilişkilerinin şekillenmesinde, eş seçiminde ve evlilik hayatında önemli rol oynamaktadır.[6]

Evliliğin bireysel ve sosyal işlevi incelendiğinde, kadın ve erkeği bir araya getirirken, bu birliktelikte onların biyolojik ve psikolojik bir takım ihtiyaçlarını ve güdülerini doyurmayı hedeflediği söylenebilir.[7] Evlilik hayatında, kişilerin ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlıklı bir şekilde devam etmesinde kıskançlık önemli bir unsur olarak ele alınmaktadır.[8]

Romantik kıskançlık, uzun yıllardır araştırmacıların çalışmalarında yer almış; genellikle de olumsuz duygular ile ilişkilendirilmiş bir kavramdır. Literatürde de, ilişki sırasında romantik ilişkiyi tehdit edecek üçüncü bir kişinin dahil olması, eşte rekabet algısının oluşması durumuna verilen tepki olarak tanımlanmaktadır.[9] Evlilik ve ilişki yaşamını etkileyen romantik kıskançlığın oluşmasında etkili olan faktörlere ilişkin yapılan literatür araştırmasında, romantik kıskançlığın davranışa dönüşümü ve algılanışı

erken yaş çocukluk deneyimleri ile, yani onu yetiştiren kişi ile arasındaki bağ oluşmakta ve bağlanma kuramı çerçevesinde açıklanmaktadır.[10]

Evlilik, tüm toplumlarda olduğu gibi bizim toplumumuzda da en fazla kabul gören ilişki biçimidir. Bu nedenle evliliğin içinde yer alan eş seçimi, kıskançlık, doyum, sosyo-demografik etmenlerin incelenmesi, evliliğin ve eşler arasındaki ilişkinin anlamlandırılmasına yardımcı olacaktır. Bu araştırma kapsamında da evlilerle çalışılmış olup, yetişkin bağlanma biçimleri, romantik kıskançlık düzeyi ve evlilik doyumu arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Yöntem

Bu araştırma, evli bireylerin sosyo-demografik değişkenleri doğrultusunda; yetişkin bağlanma biçimleri, kıskançlık düzeyi ve evlilik doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen betimsel bir çalışmadır.

Bu araştırmanın evrenini Çatalca'da yaşayan kadın ve erkek evli bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Çatalca'da yaşayan 104'ü kadın, 96'sı erkek olmak üzere 200 evli birey oluşturmaktadır.

Araştırmada, Aydınlatılmış Onam Formu verilmiş, demografik bilgileri elde etmek amacıyla da Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bağlanma stillerini ölçmek için Türkçe'ye uyarlaması Selçuk ve arkadaşları tarafından yapılmış olan Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II kullanılmıştır. [11] Bu ölçek 18'i kaygı, 18'i de kaçınma boyutlarını ölçen 36 sorudan oluşmaktadır. Romantik Kıskançlık Ölçeği Pines ve Arenson [12] tarafından geliştirilmiş olup, Türkçeye uyarlaması 2004 yılında Demirtaş tarafından gerçekleştirilmiştir.[13] Ölçek; kıskançlık tetikleyicileri, kıskançlık durumuna verilen tepkiler, kıskançlık ile baş etme yöntemleri, kıskançlığın etkileri ve kıskançlığın nedenleri olmak üzere 5 alt boyuttan ve toplamda 129 maddeden oluşmaktadır. Bu çalışmada Romantik Kıskançlık Ölçeğinin Kıskançlık Tetikleyicileri alt boyutu kullanılmıştır. Evlilikten alınan doyumu ölçmek amacı ile de 2006 yılında Çelik tarafından hazırlanmış, 13 maddeden oluşan Evlilik Doyumu Ölçeği kullanılmıştır (14).

Veriler SPSS 17.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiş, analizde de betimleyici istatistikler, Spearman Korelasyon Analizi, Mann-Whitney U analizi, Kruskal-Wallis H testi ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular**Sosyo-Demografik Değişkenlere İlişkin Bulgular****Tablo 1: Sosyo-Demografik Değişkenlerin Dağılımı.**

		n	%
Cinsiyet	Kadın	104	52,0
	Erkek	96	48,0
Toplam		200	100,0
Yaş	29 yaş ve altı	47	23,5
	30-39 yaş arası	75	37,5
	40 yaş ve üstü	78	39,0
Toplam		200	100,0
Eşin yaşı	29 yaş ve altı	47	23,5
	30-39 yaş arası	69	34,5
	40 yaş ve üstü	84	42,0
Toplam		200	100,0
Maddi durum	İyi	76	38,0
	Orta	113	56,5
	Kötü	11	5,5
Toplam		200	100,0
Eğitim durumu	İlkokul	14	7,0
	Ortaokul	22	11,0
	Lise	77	38,5
	Üniversite	71	35,5
	Lisansüstü-doktora	16	8,0
Toplam		200	100,0
Eşin eğitim durumu	İlkokul	22	11,0
	Ortaokul	22	11,0
	Lise	74	37,0
	Üniversite	71	35,5
	Lisansüstü-doktora	11	5,5
Toplam		200	100,0

Evlilik yılı	10 yıl ve altı	98	49,0
	11 yıl ve üstü	102	51,0
Toplam		200	100,0
Evlilik biçimi	Görücü usulü + tanışma	50	25,0
	Severek-flört edip	150	75,0
Toplam		200	100,0
Evlilik durumu	İlk evlilik	189	94,5
	İkinci evlilik	11	5,5
Toplam		200	100,0
Çocuk sayısı	Çocuk yok	39	19,5
	Tek çocuk	68	34,0
	2 ve üzeri çocuk	93	46,5
Toplam		200	100,0

Demografik değişkenler ile bağlanma stilleri, kıskançlık düzeyi ve evlilik doyumu arasındaki ilişki incelendiğinde, anlamlı farklılaşmanın katılımcının eşinin eğitim durumu ve maddi durum değişkenlerinde olduğu gözlemlenmiştir. Tablo 2'de gösterildiği gibi eşin eğitim durumuna göre katılımcıların kaçınan bağlanma medyanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre eşi ilköğretim mezunu olanların kaçınan bağlanma medyanı en yüksekken, eşi yüksek lisans-doktora mezunu olanların en düşük bulunmuştur. Ek olarak eşin eğitim durumu ile katılımcının evlilik doyumu arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Eşi ilköğretim mezunu olanların evlilik doyumu medyanı en düşükken, eşi yüksek lisans-doktora mezunu olanların en yüksek bulunmuştur.

Tablo 2: Eşin Eğitim Durumuna Göre Kaygılı Bağlanma-Kaçınan Bağlanma-Evlilik Doyumu ve Kıskançlık Medyanları Arasındaki İlişki.

Ölçek/Altboyut	Eğitim durumu	n	Medyan	χ^2	p
Kaygılı bağlanma	İlkokul	22	108,30	1,77	0,78
	Ortaokul	22	87,16		
	Lise	74	100,20		
	Üniversite	71	103,14		
	Lisansüstü-doktora	11	96,59		
Kaçınan bağlanma	İlkokul	22	132,27	10,39	0,03*
	Ortaokul	22	93,93		
	Lise	74	97,79		
	Üniversite	71	100,43		
	Lisansüstü-doktora	11	68,77		
Evlilik doyumu	İlkokul	22	72,02	10,16	0,04*
	Ortaokul	22	118,43		
	Lise	74	96,19		
	Üniversite	71	104,47		
	Lisansüstü-doktora	11	124,95		
Kıskançlık tetikleyicileri	İlkokul	22	93,66	3,52	0,47
	Ortaokul	22	107,57		
	Lise	74	98,24		
	Üniversite	71	106,59		
	Lisansüstü-doktora	11	75,95		

*p<0,05

Tablo 3'te maddi durum bağımsız değişken olarak atandığında, maddi durum ile kaçınan bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Benzer şekilde, maddi durum ile evlilik doyumu arasında da anlamlı bir bağımlılık vardır.

Tablo 3: Maddi Duruma Göre Kaygılı Bağlanma -Kaçınan Bağlanma- Evlilik Doyumu ve Kıskançlık Medyanları Arasındaki İlişki.

Ölçek/Altboyut	Maddi durum	n	Medyan	χ^2	p
Kaygılı bağlanma	İyi	76	89,66	5,62	0,06
	Orta	113	105,29		
	Kötü	11	126,23		
Kaçınan bağlanma	İyi	76	88,53	6,05	0,04*
	Orta	113	106,38		
	Kötü	11	122,77		
Evlilik doyumu	İyi	76	117,08	12,64	0,00**
	Orta	113	92,93		
	Kötü	11	63,68		
Kıskançlık tetikleyicileri	İyi	76	97,43	1,85	0,40
	Orta	113	104,37		
	Kötü	11	81,95		

*p<0,05; **p<0,01

Araştırma Bağımlı Değişkenleri Arasındaki İlişki

Tablo 4'te görüldüğü gibi, analiz sonucuna göre evlilik doyumu ile kaygılı bağlanma arasında ($r=-0,33$; $p< 0,01$) ters yönlü zayıf bir ilişki; evlilik doyumu ve kaçınan bağlanma puanları arasında da ($r= -0,44$; $p< 0,01$) ters yönlü orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuca göre kaygılı ya da kaçınan bağlanma puanlarının artması durumunda, evlilik doyumu puanlarında azalma görülecektir. Kıskançlık tetikleyicileri ile evlilik doyumu arasında ($r=0,19$; $p< 0,01$) doğrusal yönlü zayıf ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre kıskançlık tetikleyicileri puanı arttıkça evlilik doyumu puanının artması, azaldıkça da azalması beklenmektedir. Benzer şekilde kıskançlık tetikleyicileri ve kaygılı bağlanma arasında da ($r=0,16$; $p< 0,05$) doğrusal yönlü zayıf ilişki saptanmıştır. Kıskançlık tetikleyicilerinden alınan puanının artması, kaygılı bağlanma puanının da

artmasına, kıskançlık tetikleyicilerinden alınan puanın azalması da, kaygılı bağlanma puanında azalma olacağını göstermektedir.

Tablo 4: Araştırma Bağımlı Değişkenleri Arasındaki İlişki.

	Kaygılı Bağlanma	Kaçınan Bağlanma	Evlilik Doymu Ölçeği
Kaçınan bağlanma	0,51**		
Evlilik doymu ölçeği	-0,33**	-0,44**	
Kıskançlık tetikleyicileri	0,16*	-0,11	0,19**

*p<0,05; **p<0,01

Yapılan korelasyon analizi sonucunda evlilik yaş (r=-0,14; p<0,05) ile kıskançlık ve evlilik yılı ile kıskançlık (r=-0,16; p<0,05) arasında ters yönlü zayıf bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre yaş ya da evlilik yılı arttıkça kıskançlık puanı azalmaktadır. Bu sonuca ilişkin tablo aşağıda Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Araştırma Bağımlı Değişkenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.

	Evlilik Doymu Ölçeği	Kıskançlık Tetikleyicileri
Yaş	0,01	-0,14*
Eşinizin yaşı	0,06	-0,13
Evlilik yılı	0,03	-0,16*

*p<0,05

Regresyon Analizi Bulguları

Evlilik doymunun yordayıcılarını bulmak için yapılan regresyon analizinde, demografik bilgiler ve bağımlı değişkenler, evlilik doymunu yordayıcı değişkenler olarak düşünülmüş ve regresyon modeline atılmıştır. Tablo 6'da görüldüğü gibi modeldeki parametreler istatistiksel olarak anlamlı olmakla birlikte, bağımlı değişken olan kaçınan bağlanma ve maddi durum bağımsız değişken olan evlilik doymununun %22'lik kısmını açıklamaktadır.

Tablo 6: *Evlilik Doyumu Yordayıcılarını Bulmak İçin Yapılan Çoklu Regresyon Analizi.*

Bağımsız değişkenler	B(b)	B'nin standart hatası	Beta (β)	t	p	F	R ²
Sabit (a)	67,36	2,12	-	31,70	0,00**	27,97**	0,22
Kaçınan bağlanma	-0,24	0,04	-0,41	-6,48	0,00**		
Maddi durum	-1,39	0,54	-0,16	-2,57	0,01*		

*p<0,05; **p<0,01

Kıskançlık tetikleyicilerinin yordayıcılarını bulmak için yapılan regresyon analizinde, demografik bilgiler ve bağımlı değişkenler kıskançlık tetikleyicilerini yordayıcı değişkenler olarak düşünülmüş ve regresyon modeline atılmıştır. Tablo 7'de görüldüğü gibi bağımlı değişkenlerden evlilik doyumu, kaygılı ve kaçınan bağlanma bağımsız değişken olan kıskançlık tetikleyicilerinin %10'luk kısmını açıklamaktadır.

Tablo 7: *Kıskançlık Tetikleyicilerinin Yordayıcılarını Bulmak İçin Yapılan Çoklu Regresyon Analizi.*

Bağımsız değişkenler	B(b)	B'nin standart hatası	Beta (β)	t	p	F	R ²
Sabit (a)	87,68	19,24	-	4,56	0,00**	7,14**	0,10
Evlilik doyumu	0,55	0,26	0,16	2,13	0,03*		
Kaygılı bağlanma	0,48	0,13	0,28	3,59	0,00**		
Kaçınan bağlanma	-0,43	0,16	-0,22	-2,70	0,01*		

*p<0,05; **p<0,01

Tartışma

Araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyete göre; bağlanma stilleri, evlilik doyumu ve kıskançlık puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri ve insan fizyolojisi gibi açılardan bakıldığında, cinsiyet ve evlilik doyumu arasındaki ilişkide bir farklılaşma olması beklenmektedir. Kadınların, ilişkilerine ilişkin daha fazla düşünceleri ve evrimsel olarak daha duygusal ve korumacı yapılarının olması gibi nedenler, bahsi geçen beklentinin zeminini oluşturmaktadır.[15] Ancak sonuçlar beklenildiği yönde çıkmamıştır. Yapılan çalışmada yaş ile evlilik doyumu arasında bir ilişki saptanamamıştır. Bu çalışma ile benzer sonuçlara ulaşan birçok araştırma bulunmaktadır.[3,14,16] Kıskançlığa ilişkin yapılan araştırmalar, literatürde cinsiyetler arasındaki fark ve kıskançlığa neden olan tepkiler arasında yoğunlaşmaktadır. Bu bulgular kıskançlığın tepkisel olarak ifade edilmesinde kadınların duygusal olarak tepkilerinin, erkeklerin ise saldırgan tepkilerinin bulunduğu üzerinde yoğunlaşmaktadır.[13]

Sonuçlar bağlanma stilleri, kıskançlık düzeyi ve evlilik doyumu ile demografik değişkenler olan katılımcının yaşı, eşinin yaşı, evlilik yılı, eğitim durumu, eşin eğitim durumu, evlilik biçimi, evlilik sayısı, çocuk sayısı arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Araştırmaya katılanların eşin eğitim durumu ile bağlanma biçimleri ve evlilik doyumuna ilişkin anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde katılımcının eşinin eğitim durumuna ilişkin yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre demografik değişkenlerden olan maddi durumun da bağlanma stili üzerinde etkisi olduğu sonucu elde edilmiştir. Aynı sonuç, evlilik doyumu için de geçerlidir. Güngör-Houser'in [17] aktarımına göre, 1997'de Snyder'in evlilik doyumu ile ilgili olan değişkenleri saptamak amacı ile yaptığı çalışmasında, maddi durum ve maddi konular ile evlilik doyumu arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Kıskançlık, alanyazında romantik ilişkiler için mutsuzluk kaynağı olarak tanımlanırken, evlilik doyumu ile arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu yönünde araştırma sonuçları bulunmaktadır.[9] Bu çalışmada ele alınan evlilik doyumu ve kıskançlık düzeyi arasındaki korelasyona bakıldığında, ilişkinin anlamlı ve pozitif yönlü olduğu sonucu elde edilmiştir. 2013'te evli bireylerin benlik saygısı, kıskançlık düzeyi, evlilikteki çatışmalar ve evlilik

doymu arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada ise, ele alınan iki değişken arasında herhangi bir ilişki saptanmamıştır.[18]

Katılımcılardan elde edilen kaygılı ve kaçınan bağlanma stilinden alınan puanın artması sonucunda, evlilik doyumundan alınan puanın düşmesi beklenmiştir. Kobak ve Hazan [19], 1991 yılında bağlanma güvenliği ile evlilik kalitesi (evlilik doymu ve çatışma sürecinde eşlerin iletişimlerine dair gözlemcilerin değerlendirmeleri) arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Sonuçlar, kaygılı ve kaçınan bağlanmanın daha düşük evlilik doymu ile ilişkisini göstermektedir. Bu sonuç araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir. Aynı zamanda 2010 yılında Türkiye'de evli bireylerin bağlanma stilleri, kişilik özellikleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi saptamak amacı ile yapılan çalışma sonuçları da benzer bulguların elde edildiğini göstermektedir.[20]

Yapılan regresyon analizleri sonucunda, evlilik doyumunu bağlanma stillerinin ve maddi durumun belirli ölçüde açıkladığı sonucu elde edilmiştir. Maddi durum ile ilgili çalışmaların kısıtlı olduğu literatürde, bağlanma stillerinin doymu tahmin edip açıkladığı yönünde çalışmalar bulunmaktadır.[20] Beştav'ın da 2007'de üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmasında, bağlanma stillerinin ilişki doyumunu yordamasına ilişkin benzer bulgulara rastlanmıştır.[21]

Kıskançlığa neden olan değişkenleri bulmak amacı ile kıskançlık tetikleyicilerine regresyon analizi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, bağlanma stillerinde ele alınan kaçınan ve kaygılı alt boyutlarında ve evlilik doyumunda anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Yapılan araştırmalarda bağlanma stilleri ve evlilik doyumunun kıskançlık düzeyini açıkladığı söylenebilirken, literatür taramasında bu sonuca ilişkin bir veri saptanmamıştır.

Sonuç olarak yapılan çalışmada, ilgili bağımlı değişkenlerin birbirleri arasında bir ilişki olduğu ve bazı sosyo-demografik değişkenlerin de bu bağımlı değişkenleri etkilediği bulgusu elde edilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmekle birlikte, diğer çalışmalara da destek olması beklenmektedir. Aynı zamanda aile danışmanlığı ve evlilik üzerine yapılan bilimsel düşünme ve araştırma etkinliklerinin artmasına destek olacağı, evli ve evlenme aşamasında olan çiftlere de bilgi sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Canel A. N. Ailede problem çözme, evlilik doyumu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması (Doktora Tezi). İstanbul, Marmara Üniversitesi, 2007.
- [2] Bradbury T.N., Fincham F.D. Beach S.R. Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. Journal of Marriage and the Family 2000; 62: 964-980.
- [3] Acar H. Ankara'da sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumuna bağlı sosyal hizmet kuruluşlarında çalışan üniversite mezunu evli personelin evlilik doyumları (Yüksek Lisans Tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi, 1998.
- [4] Vaughn M.J., Baier M.E. Reliability and Validity of Relationship Assessment Scale. American Journal of Family Therapy 1999; 27: 137-148.
- [5] Tezer E. Evli eşler arasındaki çatışma davranışları: algılama ve doyum (Doktora Tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi, 1986.
- [6] Bowlby J. Attachment and loss: Vol 1. Attachment, New York: Basic Books, 1969.
- [7] Özgüven İ. Evlilik ve Aile Terapisi, Ankara, Pdrem Yayınları, 2000 s:19.
- [8] Bringle R.G., Boebinger K.L. Jealousy and the third' Person in the love triangle. Journal of Social and Personal Relationships 1990; 7(1): 119-133.
- [9] Pines A. M. Romantic Jealousy: Causes, symptoms, cures. NY: Routledge, 1998.
- [10] Tortamış M. Evli bireylerde romantik kıskançlık türü ve aldatma eğiliminin şema terapi modeli çerçevesinde değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi, 2014.
- [11] Selçuk E., Günaydın G., Sümer N., Uysal A. Yetişkin bağlanma boyutları için yeni bir ölçüm: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II'nin Türk örnekleminde psikometrik açıdan değerlendirilmesi. Türk Psikoloji Yazıları 2005; 8 (16): 1-11.

- [12] Pines A. M., Aronson E. The jealousy question scale. *Psychological Reports* 1983; 50: 1143-1147.
- [13] Demirtaş H. A. Yakın ilişkilerde kıskançlık: bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler (Doktora Tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi, 2004.
- [14] Çelik M. Evlilik doyum ölçeği geliştirme çalışması (Doktora Tezi). Adana, Çukurova Üniversitesi, 2006.
- [15] Dökmen Z. Y. Toplumsal Cinsiyet, Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Sistem Yayıncılık; 2004.
- [16] Fıfıloğlu H. Lisans üstü öğrencilerinin evlilik uyumu. *Psikoloji Dergisi* 1992; 7 (28): 16-23.
- [17] Güngör- Houser A. Evli bireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantik kıskançlık ve duygusal zeka düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisi (Doktora Tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi, 2009.
- [18] Zeytinoğlu E. Evli bireylerin benlik saygısı, kıskançlık düzeyi, evlilikteki çatışmalar ve evlilik doyumunu arasındaki ilişkilerin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2013.
- [19] Kobak R. R., Hazan C. Attachment in marriage: Effects of security and accuracy of working models, *Journal of Personality and Social Psychology* 1991; 60: 502-512.
- [20] Erişti A. Bağlanma stilleri, kişilik özellikleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki (Yüksek Lisans Tezi). İzmir, Ege Üniversitesi, 2010.
- [21] Beştav G. F. Romantik ilişki doyumunu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi, 2007.